

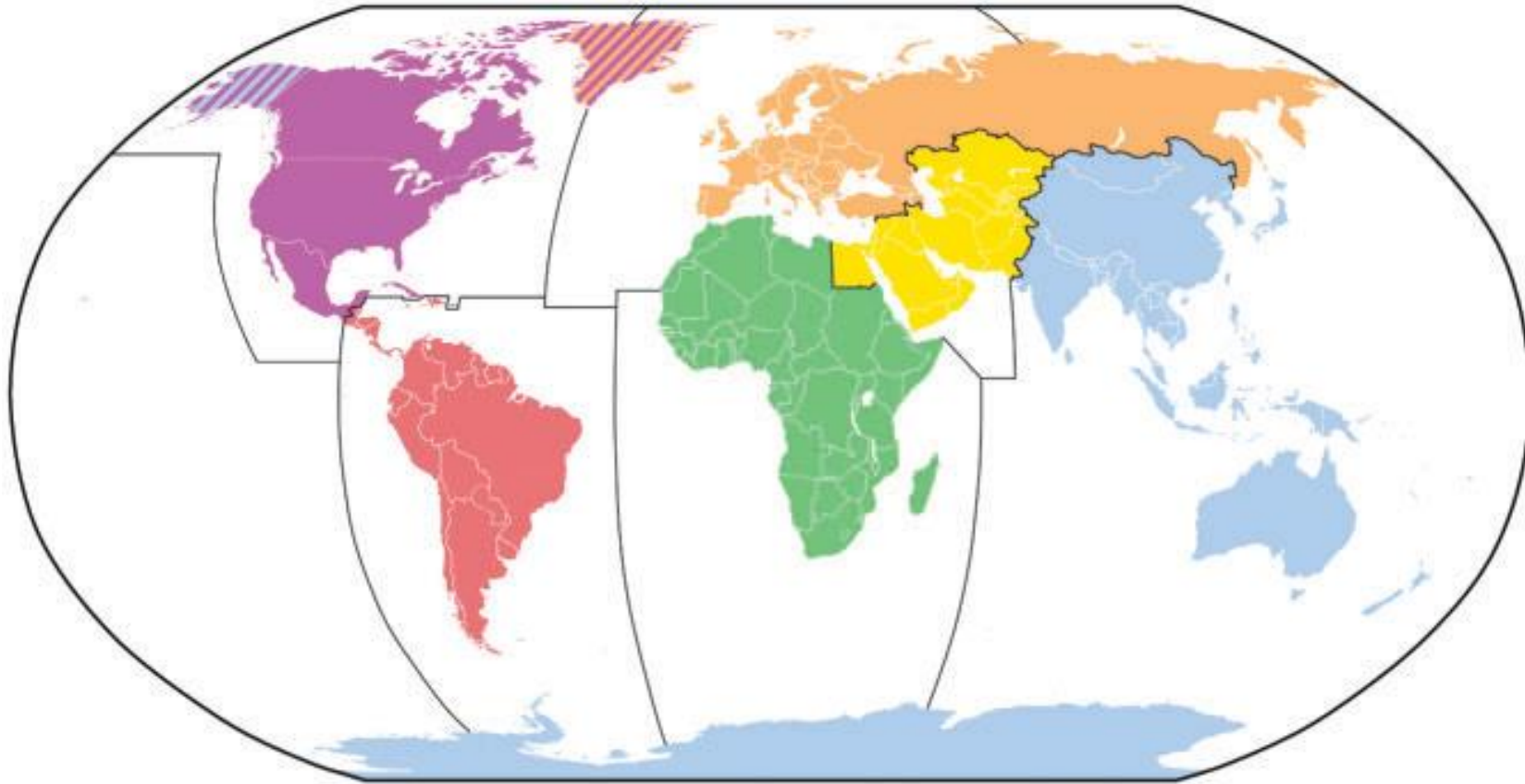
Stanisław Koziej

**PROBLEMY GLOBALNE
I BEZPIECZEŃSTWO
MIĘDZYNARODOWE**

Część II
DOKTRYNY I PRAKTYKA
BEZPIECZEŃSTWA
MOCARSTW GLOBALNYCH

USA: hegemon globalny (!?)

Obszary zainteresowań strategicznych

Klasyczna strategia zimnowojenna

- **Hiroszima (6.08.45) i Nagasaki (9.08.45)**
- **Odstraszenie symetryczne – zasada wzajemnego gwarantowanego zniszczenia**
- **Groźba „zimny nuklearnej” („nuklearnej epoki lodowcowej”)**
- **Kryzys kubański w 1962 r.**

USA – nowa strategia hegemonia światowego po 11 września 2001 r.

- **Przed 11 września – hegemon**
- **Szok po 11 września 2001 - nowe koncepcje strategiczne (system strategii narodowych)**
- **Nieadekwatność dotychczasowej strategii odstraszania (MAD) w stosunku do terrorystów i państw zbójceckich**
- **Prewencja i uderzenia uprzedzające w walce z terroryzmem i BMR**
- **Obrona przeciwrakietowa – odpowiedź na asymetryczne zagrożenia raketowo-nuklearne**

USA – doktryna Busha

- **Uderzenia prewencyjne (uprzedzające)**
- **Obalanie reżimów dyktatorskich (demokratyzacja świata)**
- **Zwalczanie terroryzmu**
- **Militaryzm w strategii**
- **Unilateralizm w polityce**

USA – zmiana strategiczna Obamy

- **Anty- Bush**
- **Świat bez broni jądrowej**
- **Reset z Rosją**
- **Powrót do multilateralizmu**
- **Większa rola „smart power”**
- **Korekta obrony przeciwrakietowej**
- **Wycofanie z Iraku, dokończenie Afganistanu**
- **Zwrot ku Azji**
- **Problem „czerwonej linii” wobec Syrii**
- **Krach resetu, powrót do Europy?**
- **Powrót do Iraku**

USA – doktryna Trumpa

(Strategia Bezpieczeństwa Narodowego z 2017 r.)

- **Zagrożenia: Rosja, Chiny + Korea Płn., Iran + grupy zagrożeń transnarodowych (terrorystyczne, przestępcze)**
- **Ochrona kraju i społeczeństwa (ochrona granic, kontrola migracji, ochrona infrastruktury, OPRak, cyberbezpieczeństwo)**
- **Bezpieczeństwo ekonomiczne - dobrobyt (reforma podatków, korzystne stosunki gospodarcze, innowacje, dominacja energetyczna)**
- **Pokój przez siłę (modernizacja SZ, dominacja militarna, cyber- i kosmos, wywiad, dyplomacja, podział kosztów z sojusznikami)**
- **Zwiększenie wpływów USA (silna pozycja w organizacjach międzynarodowych, ochrona własnych wartości, suwerenność, wspieranie rozwoju potencjalnych sojuszników i partnerów, interesy narodowe first)**

USA – praktyka strategiczna

- **USA wobec Rosji:**
 - **Cyberinterwencja Rosji w wybory? Nowa zimna wojna? Wyścig zbrojeń?**
- **USA wobec Europy:**
 - **NATO: USA first – business a bezpieczeństwo, podział kosztów, podejście otoczenia D.Trumpa**
 - **UE: rywalizacja gospodarcza**
- **USA wobec Azji:**
 - **Chiny: główny rywal, „pułapka Tukidydesa”?**
 - **Korea Płn: nieudana próba nowego otwarcia. Denuklearyzacja?**
- **USA wobec Bliskiego Wschodu:**
 - **Rywalizacja globalna z Rosją i Chinami, Państwo Islamskie, Kurdowie, Iran, Arabia Saudyjska, Izrael, **Turcja**...**

ROSJA: mocarstwo neoimperialne

Rakieta JARS – symbol rosyjskiej potęgi

Rosja – okres pozimnowojenny

- **Poszukiwanie miejsca w nowym porządku strategicznym w latach 90.**
- **Kurs na imperium; odrzucenie oferty współpracy ze strony Zachodu**
 - **Wystąpienie W. Putina w Monachium (2007r.)**
 - **Nowa doktryna militarna (2014 r.)**
 - **Strategia bezpieczeństwa narodowego (2015 r.)**
 - **Koncepcja polityki zagranicznej (2016 r.)**

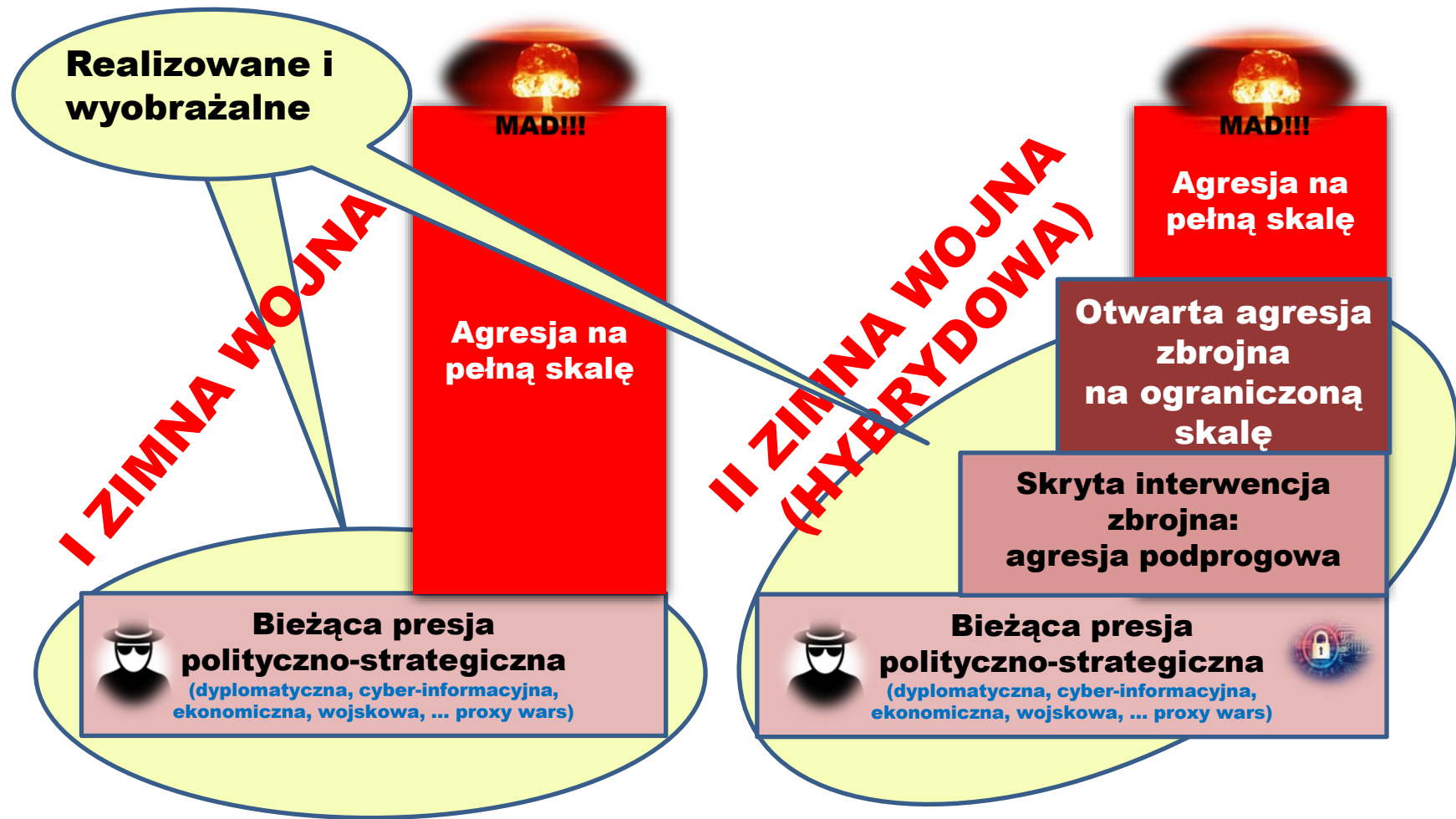
Konfrontacyjny kurs polityki Rosji wobec Zachodu

- **Antyzachodni kurs Rosji (USA, NATO, UE - wyłącznie jako zagrożenia)**
- **Kraje poradzieckie jako strefa wpływów, ich ograniczona suwerenność, możliwość użycia siły przeciwko nim (presja polityczno-strategiczna)**

Rosyjska praktyka strategiczna

- **Wojna z Gruzją/2008 – test zbrojny**
- **Wojna z Ukrainą/2014 – wymiar regionalny**
- **Interwencja w Syrii – wymiar globalny**
- **NOWA, HYBRYDOWA ZIMNA WOJNA Z ZACHODEM!**

Porównanie I zimnej wojny XX wieku z nową (II) zimną wojną XXI wieku między Rosją i Zachodem: stopnie eskalacji

Wielowymiarowa ekspansja rosyjska

Expanding Network

Putin has used political, economic and military power to expand Russia's sway beyond its borders

🔥 Conflict 🔫 Weapons deal ☢️ Nuclear deal 🛢️ Oil output deal ⚡ Energy 🇷🇺 Investment

Jakie perspektywy dla Rosji?

- **Rosja, tak jak ZSRR, nie może przetrwać w dłuższej perspektywie neozimnowojennej konfrontacji, w tym wyścigu zbrojeń**
- **Musi szukać zmiany:**
 - **Albo zaplanowana korekta kursu i wystawienie nowego przywództwa**
 - **Albo wymuszona zmiana wewnętrzna (rewolucja)**

CHINY:

PRETENDENT DO ROLI HEGEMONA ŚWIATOWEGO

Nowe determinanty bezpieczeństwa Chin w XXI wieku (1)

- **Tradycja Konfucjusza: balansowanie między celami rozwoju (gromadzenie potencjału) i bezpieczeństwa (eksploatacja potencjału): priorytet dla celów rozwojowych. Teraz – zmiana!!**
- **Koniec zimnej wojny – zmniejszenie ryzyka udziału w wielkiej wojnie**
- **USA na początku XXI wieku skupione na wojnie z terroryzmem i wojnach na Bliskim Wschodzie**

Nowe determinanty bezpieczeństwa Chin w XXI wieku (2)

- **Pomyślna koniunktura na rynkach światowych dała szansę rozwojowe: wysokie tempo rozwoju gospodarczego**
- **Nawiązanie rywalizacji gospodarczej z państwami rozwiniętymi (cel: mocarstwo w 2049 r., na 100-lecie ChRL)**
- **Pivot USA w stronę Azji: narastanie bezpośredniej rywalizacji (Pułapka Tukidydesa)**

Podstawy strategiczne bezpieczeństwa Chin (1)

- **Wymiar polityczny: Utrzymanie rządów KPCh – fundamentem bezpieczeństwa (model leninowski – interes partii interesem narodu – struktury partyjne trzonem państwa, pozycja nadrzędna wobec administracji; SZ podlegają Centralnej Komisji Wojskowej KPCh)**
- **Zintegrowane (poszerzone) podejście do sprawa bezpieczeństwa**
- **Nowa koncepcja Bezpieczeństwa kooperatywnego w Azji oparta na zasadach pokojowego współistnienia**
- **Strategia aktywnej obrony**

Podstawy strategiczne bezpieczeństwa Chin (2)

- **Bezpieczeństwo w środowisku informatycznym**
- **Wzrost znaczenia bezpieczeństwa morskiego**
- **Doktryna atomowa: tylko odstraszanie, koncepcja odwetu**
- **Rewolucyjna modernizacja sił zbrojnych**
- **Wyjście na zewnątrz: misje pokojowe, manewry, misje szkoleniowe (np. w Afryce)**
- **USA i Tajwan - główne punkty odniesienia**

Chińska Inicjatywa Pasa i Drogi (Belt & Road)

**Ekspansja
ekonomiczna na
obszary Azji
Centralnej,
Bliskiego
Wschodu, Afryki
i Europy poprzez
programy
infrastrukturalne
i finansowe...**

INNIE PODMIOTY PAŃSTWOWE I NIEPAŃSTWOWE

Inne państwa

- **Indie – konkurent Chin do liderowania w Azji, konflikty terytorialne z Chinami (Tybet) i Pakistanem (Kaszmir), doktryna nuklearna**
- **Pakistan – tykająca bomba nuklearna**
- **Francja – ambicje przewodzenia w Europie**
- **Wielka Brytania – pragmatyzm, strategia balansowania, kłopoty z BREXITEM**
- **Niemcy – siła gospodarcza, politycznie - w punkcie zwrotnym?**
- **Turcja – mocarstwo regionalne, państwo autorytarne**
- **Japonia – renesans potęgi wojskowej i zaangażowania wojskowego**
- **Izrael – siła wpływów**
- **Korea Płn. – denuklearyzacja, zjednoczenie...??**

Pozapaństwowe podmioty

- **Dalszy względny (w stosunku do tradycyjnych państw) wzrost siły różnych podmiotów niepaństwowych (organizacje biznesowe, religijne, sieci terrorystyczne, kryminalne, pozarządowe podmioty bezpieczeństwa itp.)**
- **Niektóre państwa mogą nawet być przejmowane i prowadzone przez sieci przestępcze**
- **W niektórych regionach Afryki i Azji Płd. tradycyjnie pojmowane państwa mogą wręcz zanikać z powodu niezdolności rządów do zapewnienia podstawowych potrzeb, w tym bezpieczeństwa**

Dziękuję😊

Pytania?

*zapraszam
też na:*

www.koziej.pl
[@SKOZIEJ](https://www.instagram.com/skoziej)